

UKRAINIAN LABOR NEWS

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n. cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1465.

UKRAINSKYI ROBITNYCHY VISTI

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень. В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Стіваришене "Українських Робітничих Вістей".

Передплата на рік \$4.00

Адреса:— UKRAINIAN LABOR NEWS cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

НАД ЧИМ БУДУТЬ РАДИТИ В ВАШІНГТОНІ?

У Вашингтоні розпочинається сими днями конференція над "обмеженням зброї" великих капіталістичних держав та над вирішенням далеко-східного питання.

Від часу розпочаття засідань мирової конференції в Версалю, не було ні одного тижня, щоби не засідала десь в Європі "висока" альянська конференція. Засідала така конференція в одній то в другій місті, під тою чи іншою назвою, але як своїм складом представників, так і змістом своєї роботи вона одна від другої нічим не рижнилася. На кожній з цих конференцій риналось одио і те саме питання: ділене між капіталістами альянських країв шкуру з убитого в останній війні медведя.

Після упадку вилсонівських 14 точок і самого Вилсона, правительство Злучених Держав стояло остороно від тих конференцій. Воно своїми криками про те, що воює за "демократію", за "позволенні нації", поставило себе в дуже прикре положеннє, бо європейські політики дали американським до зрозуміння, що ціль, за яку вони воювали, osiągnena: "демократія", побідала, а малі поневолені нації зістали "освобожені".

І американське правительство стояло остороно від тих конференцій, а як і мало на котрій з них своєю представника, то лише в ролі "почетного гостя". Американські капіталісти бачили, що при розділі шкуру убитого в європейській війні медведя — Німеччини — ім нічого не дістанеться, хіба що годувати голодні діти у Відні та Берліні. Ні до Альєві-Льотарингії, ні до Садарської долини, ні до Шлеса іх не допустять іхні бувші союзники, французські та англійські капіталісти. Для американських капіталістів лишалась одна надія — пожити собі на рахунок Далекого Сходу. Але при першій спробі вони стрінулись там з жовтими противниками — японськими капіталістами, які захопивши в свої руки китайську провінцію Шантунг і контролюючи ціле побережжє від Квантунгського півострова аж до Берингового проливу, виявляють ся панамми положення на Далекім Сході.

Се дуже занепокоїло американських капіталістів, бо вони опинили ся перед загрозом втрати одного зі своїх найбільших ринків на Далекім Сході, який був нагородом для них за їхню участь у війні "за демократію". Вступати в отвірний конфлікт з Японією американське правительство не рижалось, тим більше, що Англія є союзницею Японії, а зріст американського капіталу і розвиток американської індустрії не дає спокійно спати англійським капіталістам.

Американські капіталісти і їх правительство побачили, що після побідної війни вони лишались ізольованими. І результатом сего виявило ся запрошенє президентом Гардінгом альянських країв на конференцію до Вашингтону для обговорення справи "обмеження зброї". А попри "обмеженє", американські капіталісти наче стидливо причепили справу Далекого Сходу.

Для обговорення справи Далекого Сходу президент Гардінг запрошив на конференцію "обмеження зброї" навіть такі краї, які в порівнянню до Англії чи Франції не мають у себе когось розоружувати. Такими запрошеними Гардінгом на вашінгтонську конференцію країнами є — Китай, який найбільше терпить від японської заборони; Бельгія, яка хоч і не має територіальних концесій в Китаю, то вложила величезні фінанси в китайську індустрію: залізниця, копальні вугля і т. п.; Голандія, яка має в своєму володінні колонії в східній Азії; навіть Португалія, яка має в східній Азії невеликий острів Макао і яка є першою державою, що ступила своєю "культурною" європейською ногою на територію Китаю.

Японія, яка за останніх кілька літ сильно розвинула свою продукцію, а рівночасно і збільшила свою мілітарну силу, загрожує інтересам сих країв на Далекім Сході. Тому то американські капіталісти запросили на конференцію "обмеження зброї" навіть представників тих країв, котрих мілітарна сила не грає ніякої ролі в мілітарнім світі. Але при обговорюванню на конференції далеко-східного питання, в особі представників тих країв американські капіталісти будуть мати своїх союзників.

Назва "конференція для обмеження зброї" служить лише кулісою для прикриття головної її змісту і завдання. В дійсності, скликаючи сю, конференцію до Вашингтону, американські капіталісти мають на меті добити ся на тій конференції отворення дверей для своїх продуктів і свого капіталу на Далекій Схід, котрі перед іх носом зачинила Японія. На сій конференції має бути вирішено, які капіталістичні держави і до якої міри будуть рабувати Китай. На тій конференції має бути вирішено, до якої степені можуть японські імперіялісти рабувати російські провінції Далекого Сходу і чи мають вони допустити туди і американських капіталістів.

Таке головне завданє вашінгтонської конференції.

Та загляньмо в головний зміст сєї конференції "обмеження зброї", подивим ся, хто буде сі "обмеження" обстоювати і в який спосіб. Насамперед на сю конференцію прибули вже такі спеціалісти зброї (а не обмежень), як генерали: Фощ (Франція), Діаз (Італія), адмірал Біті (Англія), а в Америці до них прилучив ся генерал Першінг.

Начальник французького генерального штабу і член делегації генерал Боат привіз з собою на конференцію "копії документів", які свідчать про те, що Німеччина, армія якої зведена версальським договором до 100.000, уоружується і готується до війни. Після тих "документів" Німеччина готується до нападу на біду безборону Францію, отже Франція не може "обмежувати" свого зброю.

Воєнні представники Франції на вашінгтонську конференцію доказують, що антантські агенти в Німеччині не можуть контролювати збільшуючого ся німеческого мілітаризму, бо Німеччина збільшає його не на своїй території, а поза границями своєї держави. Німеччина набула, а також і побудувала ряд артилерійських фабрик в доокочливих державах, які знаходять ся поза контролею антантської комісії. Такими державами є Голандія, Швайцарія, а спеціально Швеція. На підставі тих "документів" французські делегати доказують, що Німеччина методично приготується до війни. Отже, якж тут може бути мова про "обмеженє зброї"?

Франція, яка рабує Німеччину при помочі військ чорноскірих Африканців, не захоче нікого й чути про "обмеженє". Там більше, що вона має "документи", що Німеччина перенеслась до Голандії, Швайцарії і Швеції і на території тих країв збільшає свою мілітарну силу.

Не без того, щоби воєнні представники інших країв не привезли з собою на сю конференцію одні проти других відповідних документів. Японські делегати привезуть документи про зріст американської флотії, про нові мілітардові асигновки американського правительства на побудованє нових дреднавтів. Крім того японські делегати, в оправданє своєї заборони політики на Далекім Сході, привезуть документи про повстання Корейців, Китайців, Росіян (большевиків), які ніяк не хочуть добровільно схилити свою голову під обцас японського імперіялізму.

Ну і якжеж тут Японії обмежувати своє уоруженє? Такі самі "документи" виставить проти Японії вуйко Сем. Такі документи будуть показувати одні проти других всі делегати, щоби лише оправдати для ока перед світом "перевачність" обмеження зброї, якого вони і не думають перенести. Минувшого тижня телеграма з Лондону доносила, що англійське правительство виснагувало величезну суму на будову чотирох великих воєнних кораблів. Сю-асигновку воно оправдало тим, щоби дати роботу безробітним.

Се єдина воєнна сила на європейським континенті, яка буде служити претекстом для конференції, що обмеженє зброї тепер єще не на часі. Се — Червона армія радянських республік, яких вашінгтонська конференція ні до чого не зобов'язує. Коли зайдє питання, як загрозю представляє капіталістичному світові Червона армія, то тут всі погодять ся на тім, що "обмеженє зброї" під теперішній час було-б злочинним супроти цілого капіталістичного світа.

Ні, куди не оберни, то "обмежувати зброю" єще не на часі. Прийдеть ся вашінгтонській конференції обмежити ся самим над вирішенням далеко-східного питання, прийдеть ся то просьбою то грозою обмежити апетити японських капіталістів на Далекім Сході на користь американських.

В таким разі слово "обмеженє" все таки не тратить своєї вартості.

БАНДИТСКА "ФІЛЬЗОФІЯ".

Петлюрівський Тяпкін з "Українського Голосу" з шкірлямі оправдує бандитизм в Україні.

Оббигаючи всі задвірки польських амбасад, заглянувши через шпінду до тарнівської республіки і попохавши повітря на "бек дайні" "приличного готелю", вдав ся Тяпкін у "фільзофію".

Гм... з чого би то почати? Лихо, бачите, в тім, що не дивлячись на всі старани сего "дипломата" без дипломії, большевики переконали такі цілий світ, що розбігте потяги на Україні, паленє складів збіжжя є ділом рук бандитів... І світ повірив.

І редактор "Укр. Голосу" лопить собі голову над тим, щоби доказати світові, що його хитро обдурено, що се все зробили большевицькі гроші, а в часті і комахі та хижакі з "Українських Робітничих Вістей".

Бо деж можна називати бандитами тих, що відкручують шини на залізницї, розбивають потяги і змішують людську кров з землею, змочують нею вибіжені посухою землі і в голодуючих місцевостях.

Для редактора "Укр. Голосу" ясно, як блійд день, що потяги на Україні розбивають не бандити, а "політичні противники" радянської власті. Та те, що ясно для редактора "Укр. Голосу", закрито большевицькими гриміми для цілого світа.

Але в який спосіб доказати цілому світові, що його обдурено? "По возможности", пане Тяпкін, длайте, "по возможности". Чейже не першина вам дурочком прикидатись... Цілого світа воєк і не переконаете, а second look-а з "приличного готелю" може якраз владєть ся, переконати...

До того, тепер шей спринтлива передвиборча погода в Канаді... То чомуб не порівняти бандитизму на Україні з виборчою політикою в Канаді.

І не довго думаючи, Тяпкін з "Укр. Голосу" розвів на сю тему таку "фільзофію": "Представмо собі тепер, що канадійському правительству впала до голови шастива думка замість розписувати вибори до парламенту взяти собі з большевицьким примір та оголосити, що кожний противник правительства є — бандит."

Вслід за тим вилловувати кождо, хто лише проти правительства єє словечко, та розстрілювати єє політичного противника, тільки як бандита, розбішаку. В такий спосіб канадійське правительство найшло би відразу спокій зі всіма жими Кінгами, та Крірарами. Як би нині правительство захо тіло не розстріляти, але тільки арештувати Кінга, або Крірара за те, що вони проти пра-

вительства, як політичні противники, говорять, то се викликало би обуренє в цілім світі (!). Але як би Міен вперше оголосив, що Кінг та Крірар — се собі звичайні, але дуже небезпечні бандити, то на саідуючу після того вістку про страченє Кінга та Крірара світ навіть лєкше відтхнув би".

Гарне наше, редакторе, слово, але крутарством і демагогією підбито. Порівнянню бандитизму на Україні з виборчою політикою в Канаді може допустити ся тільки та людина, що через неогляд вартових, втікає з дому большевицьких. Та від петлюрівських Тяпкінів годі щось ліпшого вимагати.

Покищо ми єще не чули, щоби "політичні противники" теперішнього канадійського правительства відкручували шини на залізницї або спроваджували отруту та отруйні цигаретки для "побиття" своїх противників...

ЖОВТНЕВИЙ ПЕРЕВОРОТ ТА ЙОГО НАСЛІДКИ.

(І. Кудик: "Огляд Революції на Україні".)

Тимчасовий уряд доживав свої останні дні. Момент вирішного бою між ним та прихильниками Радянської Влади зближав ся. Завважити се було можна й на Україні по хитком підготовленям, які йшли з обох боків. Штаб Військового Округа в Києві ше задовго до подій забарикадував вулиці навкруги свогого помешканя та Державного Банку. Всі подвір'я в районі вулиць: Ольжичівської, Банкової, Левашівської, Круглої-Університетської, частини Олександрівської і інших були тємно укріплені. Шо ж торкаєть ся другої сторони — большевицькі, то вони проводили свою звичайну роботу, головним чином по підготовленню військових частей, з яких 3. авіопарк, Понтонний батальон, 146 і 147 піша Вороніжська дружина і ще декілька — були цілком під впливом большевицьких. Червона Гвардія з робітників організувала ся по постанові Радделу (Ради депутатів), призначала ся для охорони порядку в місті й далеко не вся була готова боротися за Радянську Владу. Відношенє Центральної Ради було невизначеним, бо вона весь час хитала ся, не займаючи ніякої вирішної позиції та обдурюючи всіх. Оден час большевицькі увійшли були навіть в Центральну Раду, де тоді були й інші соціалісти, ліуччи й правішим парламентом, але відмовились цілком зрозуміло, увійти в малу Раду (свого роду Виконавчий Комітет Центр. Ради) та в Генеральний Секретаріат. Потім відбула ся тимчасова згода між большевицьками та Центральною Радою, на основі якої перші були готові визнати другу краєвим органом власті, з тим однак, щоби вона була передвібрана на Всеукраїнському Зїзді Рад, та щоби влада на місяць належала не філіям Центральної Ради, лише Радделам.

Як до Києва дійшли відомости про події, що почались в столицях, там було утворено за ініціативою Центральної Ради Об'єднаний Військово-Революційний Комітет, в який увійшли представники ріжних соціалістичних організацій, в тому числі й большевицькі. Але в рішучий момент Центральної Рада зраддила і на перелазні засідання Київської Ради Рад, та Салд. Депутатів, де мало вирішити ся питання про владу, привала угоду, закляканий населенє та військо до спокую й неутручання в громадянську війну й "хатну справу" "Москалів". Большевицькі відповіли на се виходом з Об'єднаного Військово-Революційного Комітету і Центральної Ради, а також острою проклямацією на українській мові, де повозденє Центральної Ради визнавало ся зрадничким, а українські маси закликували ся не довіряти їй.

Нарешті, відкрило ся се історичне засіданє Київської Ради Рад, та Салд. Деп. з представниками сотенних, полкових, куріних та Арочих військових комітетів, в помешканню театру Бергоно 26-го жовтня 1917 р. Салд була переповнена. Засіданє носило дуже бурхливий характер. Прихильники Центральної Ради, обурені проклямацією, закляканий "виборчої кампанії" отруйних цигареток.

Або візьмим хоч би Кінга та Крірара, якими так безпечно "воює" Тяпкін з "Укр. Голосу" та представмо собі, що котрий небудь з них або і обидва разом відкрутили на залізницї шини, і скинули потяг премієра Мієна в пропасть, або дали Мієнові "покурити" цигаретку "made in Poland". Чи переконав би тоді редактор "Укр. Голосу" канадійське правительство, що се зробили не бандити, а його "політичні противники"?

Ану, пане Тяпкін, вступити, бо в сідуючій числі "Укр. Голосу" єше що небудь на сю тему...

"Наша, українсько-народна література" так бідна тепер на Мусій.

кади підтримувати большевицькі; мимо того, після довгих суперечок, засіданє визнало Радянську Владу та проголосило Київську Раду Рад. і Салд. Депутатів органом власті в місті Києві. Для переведення сього в діє був тутже вибраний Військово-Революційний Комітет, цілком з большевицькі і лівих с.р.

Новий Військово-Революційний Комітет на другий же день взяв ся за роботу. Робітникам та салдатам було роздано зброю, Олександрівську палату, намічену як опорну базу, було укріплено. Але місце для бази було вибрано невдале тому, що в стратегічному відношенню палата, відкрита зі всіх боків, була нездатною до оборони. І вже 28 жовтня се якраз повиявило ся. З самого ранку підступили до палати стади займатися військом штабу Військового Округа, юнкерами і козаками — учасниками відбувшого ся тоді в Києві козацького зїзду. Дізнавши ся про се, та частина Червоної Гвардії, яка знаходилась в той час в палаті, зазіхнула її, бажаючи бути "неутралною". В палаті лишило ся чоловік з 200 салдатів. Ставити опір з такими силами було-б безглуздем, і Військово-Революційний Комітет, на пропозицію комісії, зложеної з представників ріжних установ (Міської Думи, Центральної Ради, Генерального Секретаріату і інших), попередити кровопролиттє, згодив ся здати зброю на таких умовах: зброю прийме варт з 12 юнкерів, після чого учасникам Військово-Революційного Комітету гарантуєть ся недоторканість і вільний вихід з палати. Таким чином, Військово-Революційний Комітет сподівав ся, здавши лише кілька сот рушниць (бо склади зброї були не в палаті), перемітити базу і не припинити боротьби.

Але, не вважаючи на угоду, в палату налетіли величезні банди юнкерів та козаків, та розгромили все, що знайшли в йому, не пожаліли навіть "поміркваних" партій. Розлютювані грабниками заміряли ся зробити самосуд над членами Військово-Революційного Комітету. Нарешті Грігорієв, помічник комісара Південно-Західного фронту, присланий в Київ Керенським з дивізією Чехословаків та ударними курінями оголосив усіх захоплених в палаті большевицькім заарештованими, та увязнив їх при штабі Військового Округа, де вони провели під вічною погрозою самосуду три доби.

Тим часом, як салдати й робітники дізнали ся про розгромленє Ради Рад. Деп. й вродомленє арештованє своїх проворидів, вони відразу ж повияли й повели рішучу військову акцію проти військ Керенського. Навіть пасивні доти елементи були глибоко обурені вчинками "керенців" і взяли ся за зброю. Українські військові частини, не дивлячися на заборону з боку Центральної Ради, приєднали ся до повстанців. Робітники оголосили загальний страйк. Місто перетворило ся в поле бою. Три дні не змовкала арматна, скорострільна та рушнична стрільнина, на вулицях копали ся окопи, йшли палкі бої.

Найгорячішій бойовій акції концентрували ся на Пенчерську, навкруги арсеналу (заводу зброї), робітники, котрого хоробро витримали триденну облогу, роблячи часами шалено-відважні вилазки. Від нього кийвський арсенал був заневолено на сторінки історії революції на Україні, як могутна цитадель революційних сил, символ сили і солідарности пролетаріату України. При кожній третюго дня перемога достаточо лишилась на боці большевицькі. Шлком розбігте військо штабу Військового Округа піддало ся. Юнкери були пісані на Кавказький фронт, але, скориставши ся відлуксом, стали заповнювати контрреволюційні банди генерала Калєдіна на Дону. Коза-

ки, здавши зброю, відправили ся в Новочеркаськ. Жертв було: у большевицькі — 18, в українських полках — 1, в юнкерів та козаків понад 400 убитих.

Такі-ж події відбували ся подекуди й на провінції: так у Винниці, де на чолі повстання була Е. Бош, вони були дуже кровопролитні і супроводили ся численними жертвами. Одін час залоги, яка боролась за Радянську Владу, була навіть вибита юнкерами з міста, і лише коли підоспів з Жмеринки 2-ий Гвардійський Корпус, становиче було вратовано, а юнкери втікли. По багатьох містах влада цілком перешла до Рад. Рад. і Салд. Деп.

Не то було в Києві. Там відразу витворило ся "двовластє" і обом органам, які претендували на владу, прийшло ся заключити тимчасову угоду, по якій Центральної Рада лічила ся краєвою владою, а Київська Рада Рад. і Салд. Депутатів — місцевою. Але згода було зломано зноу на зрадою Центральної Ради. Вже перший наказ Радянського Штабу про виборні старшини в війську, був відкинний Військовим Генеральним Секретаріатом (на чолі якого стояв С. Петлюра), демократизація армії була не в інтересах буржуазної власті.

Силами большевицькі було розбито ворога самовизначення — уряд Керенського, — руки у Центральної Ради були розв'язані, і вона могла показати, не соромлячися, своє дійсне обличчє. Буржуазно-національна революція на Україні закінчила ся, і далішій, пролетарській характер революції був не в інтересах націоналістичної великої й дрібної буржуазії. З тої пори Центральної Рада становить ся, безумовно, організацією контрреволюційною.

Бажаючи, однак, сховати від мас своєю контрреволюційність, Центральної Рада видає 17-го листопада 1917 р. новий 3-ий Універсал, котрим Україна проголошуєть ся "Українською Народною Республікою", яка знаходить ся в федеративному зв'язку з Росією, признаєть ся день скликання Всеукраїнських Установчих Зборів, дає міркованих партій. Розлютювані грабниками заміряли ся зробити самосуд над членами Військово-Революційного Комітету. Нарешті Грігорієв, помічник комісара Південно-Західного фронту, присланий в Київ Керенським з дивізією Чехословаків та ударними курінями оголосив усіх захоплених в палаті большевицькім заарештованими, та увязнив їх при штабі Військового Округа, де вони провели під вічною погрозою самосуду три доби.

Прихильники Радянської Влади енергично взяли ся за боротьбу з Центральною Радою, за розв'язанє її дієного обличчя. Крім органу Київського Комітету большевицькі "Голос Соціалдемократів", стала виходити щоденна радянська газета — "Пролетарская Мысль". Всє час вели ся горічі словесні і газетні суперечки, робили ся спроби до створення нових і змінення існуючих органів Радянської Влади.

Але втомленим і ослабленим боротьбою проти "керенщини" радянським елементам занадто трудно було конкурувати з уже налагодженим апаратом буржуазної власті. Тимчасом Центральної Рада закріпляла позиції, не соромлячися в ся в засобах. Нею були обезброєні нічю в кішці листопада в Києві большевицькі військові частини на тій підставі, що вони ніби-то мали повстати; було зроблено спробу посягти розкол між робітниками шляхом відокремлення від Червоної Гвардії національного "Вільного Козацтва" (через невідлєсть тієї спроби, відділи Вільного Козацтва почали комплектувати з ся очолюючи третюго дня перемога достаточо лишилась на боці большевицькі. Шлком розбігте військо штабу Військового Округа піддало ся. Юнкери були пісані на Кавказький фронт, але, скориставши ся відлуксом, стали заповнювати контрреволюційні банди генерала Калєдіна на Дону. Коза-